

Energija, zaštita klime i plastika

Europsko debatno natjecanje mladih

Priredila: Gordana BARIĆ

Europsko debatno natjecanje mladih o temi energija, zaštita klime i plastika pokrenulo je *Europsko udruženje proizvođača plastičnih materijala, PlasticsEurope*. Organizator natjecanja je njemačka tvrtka *CCN Communications Consulting Network GmbH*, kojoj se u Hrvatskoj pridružilo *Udruženje za plastiku i gumu Hrvatske gospodarske komore*.

U debatno natjecanje mogli su se uključiti srednjoškolci i studenti u dobi od 16 do 20 godina. Cilj je bio dobiti mišljenje mladih o tome kako se može štedjeti energija, očuvati okoliš i omogućiti daljnji napredak te je li plastika dio problema ili rješenja u odgovoru na ta pitanja. Naime, na ta pitanja pokušavaju odgovoriti današnji donositelji odluka u politici, znanosti i industriji. Mladi su budućnost, stoga je i njihovo stajalište o ovoj temi poželjno znati i treba ga uzeti u obzir.

Hrvatski dio natjecanja održan je u zagrebačkoj *Staroj gradskoj vijećnici*, u kojoj se 7. ožujka 2008. okupilo više od 100 mladih, nažalost svi iz zagrebačkih srednjih škola, koji su zastupali dva suprotstavljena stajališta. Natjecanje se održavalo prema pravilima koja je definirao organizator, prema kojima su unaprijed sastavljene dvije skupine od po šest članova, jedna za i jedna protiv. Prvih petero naizmjenice je iznosilo svoje mišljenje u trajanju od 5 minuta, s time što ih se prvu minutu govorenja nije smjelo prekinuti. Nakon toga je mogućnost da govori imala publika, ako joj je govornik dao šansu. Skupina koja je zagovarala sve veću primjenu plastike uglavnom se usredotočila na dokazivanje kako plastika pridonosi smanjenju potrošnje energije te time i smanjenju potrošnje neobnovljivih resursa i onečišćenja okoliša, a izlaganja članova te skupine (njih petero) bila su prekidana komentarima kako se smanjuje dostupnost nafte te kako je zbrinjavanje plastičnog otpada skupo. Skupina (opet peteročlana) koja se zauzimala za zamjenu plastike drugim materijalima te za njezinu kritičniju uporabu, usredotočila se pak na pojedine štetne utjecaje plastike, iz, nasreću, ipak ne dovoljno pouzdanih izvora.

Natjecanje je otvorila mr. sc. Tatjana Holjevac, predsjednica zagrebačke *Gradske skupštine*. Poticatelj za povećanje uporabe plastike uz odgovorniji odnos prema njezinu zbrinjavanju bila je mr. Gordana Pehneć Pavlović, poslovna tajnica *Udruženja za plastiku i gumu Hrvatske gospodarske komore*, a poticatelj za odgovorniju uporabu plastike te njezinu zamjenu drugim materijalima mr. sc. Srđan Dvornik iz *Zelene akcije*.

Da su se mladi govornici dobro informirali o problematici, vidjelo se po postavljenim pitanjima i komentarima. Od komentara kako svaku vrstu plastike treba promatrati s njezinim prednostima i nedostacima do izjava kako se plastika pokazala nezamjenjivom u medicini. Nadalje, plastični otpad koji završi u prirodi nije posljedica plastike kao materijala, već onih koji svojim činom pridonose tomu te nedovoljnoga znanja o potrebi odgovarajućega gospodarenja plastičnim otpadom. Bilo je i socijalno osjetljivih komentara, od toga kako će siromašne zemlje organizirati sustave sakupljanja i oporabe otpada kada je to skupo do konstatacije kako su siromašne zemlje najveći uvoznici plastičnoga otpada. Usto, govornici su bili toliko dobro informirani da su čak iznosili podatke o tome kako se samo 20 do 25 % plastičnoga otpada može materijalno oporabiti (doduše, mogućnost energijske oporabe nekako im je promaknula), ali i da se PVC-u dodaju neki potencijalno štetni dodatci. Slika 1 vrlo zorno prikazuje atmosferu u zagrebačkoj *Staroj gradskoj vijećnici* za vrijeme debate.

Uz mnogo šaljivih komentara i upadica, bučno odobravanje i negodovanje, debatno je natjecanje privedeno kraju iznošenjem zaključaka šestoga govornika iz svake skupine.

SLIKA 1. Govornici iz publike tijekom debatnoga natjecanja mladih održanoga u zagrebačkoj *Staroj gradskoj vijećnici* 7. ožujka 2008. (Foto: I. Škevin)

Ono što se može zamjeriti jest da su natjecatelji došli većinom iz gimnazija u kojima, kao npr. u zagrebačkoj XV. gimnaziji (bivšem MIOC-u), postoji debatni klub pa gimnazijalci posjeduju određenu sigurnost u iznošenju svojih stajališta čak i onda kada nemaju pravo. Od učenika iz stručnih škola koji su bili u manjini i čija bi stručna znanja o plastici trebala biti na višoj razini od učenika iz gimnazija, mišljenje se mnogo rjeđe čulo. Čini se da bi trebalo poraditi na programima koji bi osposobljavali srednjoškolce za iznošenje znanja i stajališta.

Stručni sud nije baš imao jednostavnu ulogu. Naime, uz znanje govornika, ocjenjivala se i njegova sposobnost izražavanja te uvjerljivost. Posljednja su dva kriterija uglavnom bila zadovoljena kod svih govornika, a za ocjenjivanje prvoga trebalo je povremeno i zažmiriti te biti manje kritičan s obzirom na mladost i dosad stečeno znanje. Naime, teško se bilo složiti sa svime izrečenim. Svaki član stručnoga suda (njih devetero) sastavio je svoju listu od 12 govornika te je prebrojavanjem dobiveno 12 putnika za Bruxelles.

Dakle, na *Europsko debatno natjecanje mladih o energiji, zaštiti klime i plastici* putuju Iva Čorić, Iva Ivanković, Vedran Kojić i Nela Ševerdija (V. gimnazija), Stella Braje i Maja Pažan (VII. gimnazija), Vinko Drača i Juraj Mavračić (*Prirodoslovna škola Vladimira Preloga*), Nikša Pamuković (X. gimnazija), Ana Armano (XV. gimnazija), Mario Petanjek (XVIII. gimnazija) i Luka Bonačić (*Pravni fakultet*). Svima iskrene čestitke na uspjehu. Slika 2 prikazuje putnike u Bruxelles.

SLIKA 2. Pobjednici hrvatskoga dijela natjecanja (Foto: I. Škevin)